

ARREU ▸ PANORAMA

La campanya de tòfona negra arrenca amb males perspectives per falta de pluja

► La temporada, que dura fins al 15 de març, es preveu dolenta, i això farà que no es puguin ampliar mercats i que pugi el preu

Calidoscopi

D.C. | BERGA

■ La temporada de recol·lecció de la preuada tòfona negra (*tuber melanosporum*) silvestre i de cultiu comença avui amb males perspectives arreu del continent europeu, també a Catalunya i en general a Espanya, llevat de les zones, com a la província de Terol, on n'hi ha una alta concentració de camps de conreu, que generalment disposen de reg automàtic, de manera que se'n garanteix la producció i el mercat.

En declaracions a Regió7, Dani Oliach, cap de l'Àrea de Productes Forestals No Fusters del Centre Tecnològic Forestal de Catalunya (CTFC), amb seu a Solsona, ha explicat que «tot i que hem tingut una primavera molt normal a diferència del 2015, que va ser càlida a tot Catalunya, amb temperatures normals i precipitacions normals o fins i tot lleugerament més altes en gran part del territori, la campanya es presenta dolenta comparada amb la de fa dos anys. Això ha estat degut a la manca de precipitacions durant l'estiu i la tardor». En aquest sentit ha afegit que «els tres mesos de l'estiu climatològic (juny, juliol i agost) han resultat secs en general, però cal remarcar l'agost per l'escassa precipitació recollida en el seu conjunt. Això condicionarà molt la temporada que es presenta».

Que la campanya es presenti dolenta «no és una bona notícia, ja que tenir irregularitat en la producció condiciona que no es puguin ampliar els mercats que compren tòfona actualment i que hi hagi estabilitat en la producció. Això no beneficia tampoc el sector». Una altra de les conseqüències d'una mala temporada és que «possiblement tinguem uns preus superiors als de la campanya anterior». Els preus sempre oscil·len en funció de diferents paràme-

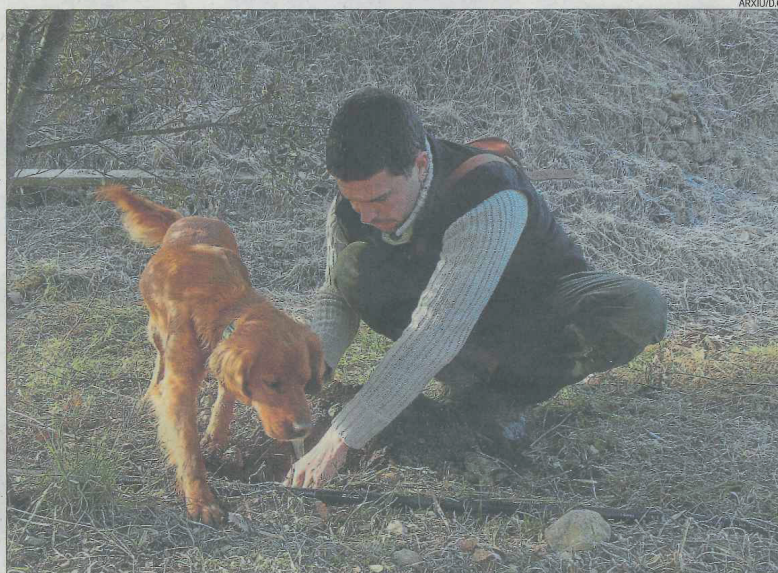
tres com els de l'oferta i la demanda, la qualitat i calibre del producte, on es compra i l'època en què s'adquireix. No val el mateix una tòfona negra que no hagi assolit el seu punt òptim de maduració, que li fa desprendre l'aroma característic que la converteix en un producte cobejat de les cuines més reputades, que una que no estigui madura.

Els preus

En la darrera temporada, el preu de la tòfona a la Llotja de Contractació i Mercat d'Origen de Vic va oscil·lar entre els 50 euros el quilo de principi de la temporada, el novembre del 2015, al màxim de 480 euros el quilo el març d'enguany, ja a final de temporada. El de la temporada 2014-2015, que va ser un any excepcionalment abundant d'aquest producte, va oscil·lar d'un mínim de 50 euros el quilo el novembre del 2014 a l'inici de la temporada a un màxim de 270 a final de la campanya. A Catalunya el mercat de Vic és una referència per fixar el preu de la tòfona. A França hi ha diferents mercats. Al de Richerenches el preu mitjà de la *tuber melanosporum* de la temporada 2014-2015 va ser de 50 euros el quilo a principi de la temporada i fins a un màxim de 500 el febrer del 2015.

Igual que passa amb altres productes que tenen un preu elevat si només es mira el que costen per quilo, com el caviar o el safrà, cal tenir present que una ració estàndard de tòfona negra es calcula que és de 10 grams per persona.

Dani Oliach no fa previsions de les tones de tòfona que es poden arribar a collir enguany. «Per saber-ho hem d'esperar que acabi la campanya. El problema que tenim és que la tòfona està sotà terra i no és com un cultiu normal, en què podem veure el fruit», detalla. La temporada 2015-2016 es van collir unes 45 tones de *tuber melanosporum* a tot Espanya, la major part de les quals a la província

El tubercultor berguedà Pere Muxí buscant tòfones negres de cultiu al Berguedà, el 2015

LA XIFRA

45 TONES

Aquesta és la quantitat de tòfones negres que es van recol·lectar a la darrera temporada a Espanya. A Catalunya: 1.500 quilos.

LES DADES

Nombre de llicències

Comarca	2015	2016 (*)
Alt Urgell	18	9
Anoia	2	2
Bages	9	7
Berguedà	45	29
Solsonès	38	46
Osona	168	147
Total Catalunya	477	379

(*) Dades parcials fins ahir

Font: Generalitat

de Terol, amb 35 tones. A Catalunya se'n van recollir aproximadament 1.500 quilos, dels quals la meitat eren de cultiu.

Plantacions, el futur

Ja fa anys que a Catalunya s'han començat a plantar camps amb arbres micoritzats (inoculats) de tòfona negra. Aquest sistema permet controlar la producció d'aquest fong, des del tipus de sòl, el millor arbre (la tòfona negra creix en simbiosi amb les arrels, sobretot, d'alzines), les tanques de protecció perquè als camps de conreu no hi accedeixin animals que se les mengin, i el reg per garantir que tindràn l'aigua necessària i creixeran en condicions òptimes. Actualment a Catalunya hi ha «cap a 1.000 hectàrees (plantades), principalment situades a la província de Lleida (70%), tot i que a les comarques de la Catalunya Central

s'està començant a plantar més», ha indicat Dani Oliach.

El conreu de tòfones a través de plantacions ja és una tendència al món rural que permet oferir un complement a les rendes agràries. Amb tot, a Catalunya aquestes plantacions encara «són molt joves», ha indicat Oliach. I és que perquè produeixin tòfones cal esperar almenys una dècada.

En declaracions a aquest diari, l'expert en tòfones del CTFC de Solsona assegura que després d'una temporada com la 2015-2016, que ja va ser dolenta, o l'actual, que també es presenta més aviat escassa, és quan es posa de manifest la idoneïtat de les plantacions de tòfones, «i sobretot el fet que el conreu vagi acompanyat de reg de suport. És estratègic augmentar la superfície cultivada i que es garanteixi el suport amb reg perquè així sigui».

El Govern fa campanya contra els buscadors furtius de tòfones

D.C. | BERGA

■ Un dels problemes que han d'afrontar els tofonaires és la presència de persones que van a recollir les preuades tòfones negres abans de l'inici de la temporada, el 15 de novembre. Això suposa que encara siguin verdes i el seu valor comercial sigui molt minso, ja que com que no són madures no fan

olor, que justament és la característica que les fa apreciades a la cuina. A més, els furtius fan malbé les tofoneres i contribueixen a posar fi a les cada vegada més escasses tofoneres silvestres, que ja han de fer front als embats d'animals com el porc senglar, per exemple.

L'extracció i la comercialització de *tuber melanosporum* fora de

la temporada, que va del 15 de novembre al 15 de març, representa una infracció de la Llei 6/1988 forestal de Catalunya, que està tipificada com a molt greu i amb sancions que poden arribar fins als 3.000 euros, a més del comís de les tòfones. Collir tòfones és una activitat regulada i cal obtenir, pagant, una llicència.

Un membre del Cos d'Agents Rurals, vigilant